

2005. november 17., csütörtök

91. felhívja a Bizottságot, hogy átlátható és világos módon mutassa be a nukleáris biztonságra és a fegyverzetkorlátozásra szánt forrásokat;
92. felhívja a Bizottságot, hogy átlátható és világos módon mutassa be azokat a forrásokat, amelyek az EU tömegpusztító fegyverek elleni stratégiája megvalósítására irányuló közösségi hozzájárulásokhoz szükségesek 2006-ban és a 2007–2013. közötti pénzügyi terv keretében, világosan különválasztva a nukleáris biztonság és a fegyverzetkorlátozás kategóriáit;
93. ennek érdekében felhívja a Bizottságot, hogy állítsa össze a G8 globális partnersége keretében vállalt kötelezettségei teljesítéséhez, valamint tevékenységének a világszerte megfogalmazódó igények kielégítése érdekében a FÁK-on túlra való kiterjesztéséhez szükséges prioritások listáját és költségvonzatát;
94. felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a többoldalú intézmények, például az NAÜ és az OPCW által vezetett tudományos programokat, szükség esetén pénzügyi hozzájárulás révén;
95. felhívja főképp a tagállamokat, hogy biztosítsanak pénzügyi eszközöket a személyes képviselő hivatala által összeállított prioritáslista számára az exportellenőrzés és a műszaki támogatás terén;
96. úgy véli, hogy a konfliktusmegelőzést és a válságkezelést nem a tömegpusztító fegyverek terjedésének megelőzésére elkülönített költségvetésből kellene finanszírozni, és hogy a tömegpusztító fegyverek elleni stratégiában kifejezett és valamennyi európai intézmény és tagállam által támogatott nagyratörő törekvések szükségessé teszik a finanszírozás megfelelő szintjét; emlékeztet e tekintetben arra, hogy a közelmúltban indított kezdeményezéseknek a közös kül- és biztonságpolitika költségvetéséből vagy a közösségi eszközökből történő finanszírozása egyre nagyobb nehézségekbe ütközik (különösen a Vegyifegyver-tilalmi Szervezettel történő együttes fellépés megújítása és a BTWC-t támogató új együttes fellépés esetében);
97. a 2007–2013. közötti pénzügyi tervről folyó tárgyalások keretében ezért javasolja, hogy az 1999. május 6-i intézményközi megállapodást vizsgálják felül, és az Unió költségvetésén belül hozzanak létre külön költségvetési jogcímet minden, a tömegpusztító fegyverekkel kapcsolatos intézkedés finanszírozására, tekintet nélkül arra, hogy a közösségi vagy a közös kül- és biztonságpolitika keretébe illeszkednek-e, tiszteletben tartva egyúttal a vonatkozó döntéshozatali eljárásokat, valamint a Tanács, a Bizottság és a személyes képviselő hatáskörét;

*

* *

98. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalását a Tanács soros elnökségének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárának, valamint az Egyesült Államok, Oroszország, Kína, Izrael, India, Pakisztán, Irán, Észak-Korea kormányainak és parlamentjeinek, valamint az atomsorompó-szerződés valamennyi részes állama és a NAÜ valamennyi tagállama kormányának és parlamentjének.

P6_TA(2005)0440

Zöld könyv a védelemmel kapcsolatos közbeszerzésekről

Az Európai Parlament állásfoglalása a védelem terén folytatott közbeszerzésekről szóló zöld könyvről (2005/2030(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Közösséget létrehozó Szerződésre különösen annak 95. és 296. cikkére,
- tekintettel az építési beruházásra, az árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁽¹⁾és különösen annak 10. cikkére,

⁽¹⁾ HL L 134., 2004.4.30., 114. o.

2005. november 17., csütörtök

- tekintettel az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatára ⁽¹⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság jelentésére, valamint a Külügyi Bizottság és az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság véleményére (A6-0288/2005),
- A. mivel a Szerződés 296. cikke eltérést biztosít a nemzetbiztonság alapvető érdekei védelmében a fegyver-, lőszer- és hadianyag-előállításra és kereskedelemre vonatkozóan, és ugyanaz a cikk arról is rendelkezik, hogy ezen eltérés értelmében hozott intézkedések nem befolyásolhatják hátrányosan az egységes piacon belüli versenyfeltételeket a nem kifejezetten katonai célokra szánt termékek tekintetében, ezzel gyakran visszaélnék;
- B. mivel a 2004/18/EK irányelv 10. cikke a 296. cikk értelmében meghatározza, hogy az irányelv a védelem területén odaítélt szerződésekre vonatkozik;
- C. mivel a Bíróság szerint a 296. cikk nem általános, automatikus eltérést jelent, alkalmazását eseti alapon indokolni kell, az erre való hivatkozás csak akkor indokolt, ha az érintett biztonsági érdekek védelmének céljából szükséges, és a bizonyítási teher az érintett tagállamra kell, hogy háruljon;
- D. tekintettel a védelmi felszerelések beszerzésének gazdasági jelentőségére a belső piacon, valamint a tagállamok feszült költségvetési helyzetére és a költségvetési kiadások tagállamok által végrehajtható korlátozására, valamint az adófizetőkre a védelmi kiadások miatt nehezedő jelentős teherre;
- E. a védelmi piacok sajátosságainak tudatában, különös tekintettel az állam domináns szerepére, a fegyverzeti közbeszerzés biztonsági szempontból kritikus voltára és e piacok töredezett szerkezetének sajátosságára, amit jól mutat a beszállítók és beszerzők rendkívül szűk száma, ami szinte monopóliumhoz vezet;
- F. mivel az európai fegyverzeti piac töredezettsége az egyik oka az európai katonai kapacitás gyengeségének;
- G. megállapítván, hogy a fegyverzeti piacok hermetikus elszigeteltsége szintén okozója az egységesség és ezáltal az európai rendszerek interoperabilitása hiányának, ezáltal nehezítve az együttműködést a nemzetközi bevetések során;
- H. mivel az érvényben levő 25 különböző beszerzési szabályozás akadályozza az európai kapacitásfejlesztési cselekvési terv (ECAP) végrehajtását;
- I. tekintettel arra, hogy a fegyverzeti áruk beszerzőinek jelentős részét kizárólag a 25 tagállam kormányai teszik ki, az áruk 90 %-át pedig ezen belül hat állam vásárolja meg, amelyek részben maguk is részesei a fegyverzetiparban;
1. üdvözlöli a Bizottság által 2004. szeptember 23-án előterjesztett zöld könyvet (COM(2004)0608), és támogatja a Bizottságot erőfeszítéseiben, amely révén „a honvédelmi felszerelések európai piacának fokozatos kiépítéséhez kíván hozzájárulni, egy átláthatóbb és nyitottabb tagállamok közötti piac megteremtéséhez, ami az ágazat sajátosságainak tiszteletben tartásával a gazdasági hatékonyságot fokozná”, valamint a versenyképességet és a közös biztonságot fokozná;
2. komolyan veszi a Szerződések részét képező, az alkotmányos szerződésbe foglalandó azon kötelezettségeket, hogy a fegyverkezés területén folytatott együttműködés révén is erősödjön a tagállamok közötti kohézió;

⁽¹⁾ Különösen a 222/84. sz. Johnston-ügyben hozott ítélet (EBHT 1986., 1651. o.), és a C-414/97. sz. Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet (EBHT 1999., I-5585).

2005. november 17., csütörtök

3. felszólítja a tagállamokat és az ipart, hogy adják fel az egységes európai fegyverzeti piaccal szembeni évtizedes fenntartásaikat, és egy innovatív stratégia alapján kezdjék meg az együttműködés új szakaszát;
4. egyetért a Bizottsággal abban, hogy a katonai közbeszerzésben a jelenlegi „arányos megtérülés” („juste-retour-elv”) és beszámítás a verseny nagymértékű torzulásához és az ipari partnerek közötti mesterséges munkamegosztáshoz vezet, és nagyban visszafogja a közbeszerzés hatékonyságát;
5. osztatja a Bizottság nézetét, miszerint szükség van egy európai védelmi piacra a hadi kiadások költségeinek csökkentése és annak érdekében, hogy a hadi felszerelések termelését az európai adófizetők érdekében költséghatékonyabbá lehessen alakítani;
6. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy éppen egy hatékonyabb európai hadiipar érdekében, ne kérdőjeleződjön meg az Unió „polgári hatalmi” jellege;
7. kiemeli, hogy az ipar megnövekedett teljesítőképességének a bevetett európai katonák védelmét és az európai polgárok javát kell szolgálnia;
8. rámutat, hogy uniós szinten minden erőfeszítést meg kell tenni a honvédelmi közbeszerzési ügyek harmonizációjának és egységesítésének fokozására, a NATO által elfogadott, interoperabilitással kapcsolatos normákkal és az európai biztonsági és védelmi politika különleges szükségleteivel összhangban, és hogy ebben a folyamatban az európai kapacitásfejlesztési cselekvési terv (ECAP) hiányosságainak kiküszöbölése valamennyi tagállam számára prioritásnak tekintendő;
9. egyetért a Bizottsággal abban, hogy nyomást kell gyakorolni a nemzeti közbeszerzési ügynökségekre annak érdekében, hogy vessenek véget a 296. cikk alkalmazásától való általános eltérés gyakorlatának és hozzanak intézkedéseket annak biztosítására, hogy a védelmi közbeszerzés nagyobb arányban essen közöségi jogszabályok, mintsem nemzeti jogszabályok hatálya alá;
10. véleménye szerint a Bizottságnak egyrészt értelmező közleményt kell elfogadnia a 296. cikkel való visszaélés megszüntetése iránti eltökéltségéről, másrészt ezzel párhuzamosan új, a 296. cikk hatálya alá eső fegyver-, lőszer- és hadianyag-beszerzésre vonatkozó, a honvédelem jellegzetességeihez igazodó irányelvet kell kidolgoznia;
11. úgy ítéli meg, hogy az értelmező magyarázatnak a 296. cikket a Bíróság idevágó joggyakorlata alapján egyértelművé kell tennie, és különösen az adott termékcsoportoknak, valamint a fegyverzetbeszerzésnél kivételt képező eljárási lépéseknek és a lényeges biztonsági érdekek terjedelmének tisztázására kellene kitérnie;
12. megfelelőnek tartja – a tagállamok kölcsönös függőségéből adódóan olyan területeken, mint a valuta vagy az energia – a nemzetbiztonsági érdekek szűk értelmezését; felteszi a kérdést, hogy jelenleg milyen mértékben lehet még egyáltalán a nemzetbiztonsági érdekeket a közös európai biztonsági érdekektől értelmesen elhatárolni;
13. tekintettel arra is, hogy a 296. cikk csak a Szerződés módosítása által reformálható meg, el tudna képzelni a tagállamok által önkéntesen vállalt kötelezettséget arra, hogy csak korlátozott egyedi esetekben hivatkozzanak kivételes szabályozásra; üdvözli ugyanakkor az ipar elkötelezettségét az iránt, hogy részt vegyen egy magatartási kódex kidolgozásában a védelmi beszerzésekre;
14. tisztában van azzal, hogy a közbeszerzésekről szóló klasszikus irányelvek csak korlátozottan alkalmazhatók a fegyverzeti beszerzések területén való érvényesülésre azok jellegzetességei miatt;
15. megfontolandónak tartja az új irányelv tekintetében a beszerzési eljárással kapcsolatos kötelező, illetve opcionális eszközöket; a leglényegesebb elemnek a nagyobb átláthatóság és tisztességesség megteremtését tartja a szerződések odaítélésénél; rámutat arra, hogy a felszerelések tényleges beszerzése mellett további szempontokat kell figyelembe venni, mint például a kutatást és fejlesztést, a beszámítási megállapodásokat, a karbantartást, a javítást, az utánpótlást és a képzést;

2005. november 17., csütörtök

16. alapvetőnek tartja a tárgyalások lehetőségét e közbeszerzési eljárásokban, mindenekelőtt akkor, ha nem standard termékekről van szó;
17. szükségesnek tartja, hogy az irányelvtervezet kidolgozása során szorosan egyeztessenek az érintettekkel, és hangsúlyozza, hogy szükséges egy üzleti hatástanulmány, illetve egy külkapcsolati hatástanulmány elkészítése;
18. utal az ágazatban működő sok kis- és középvállalkozás jelenlétére, amelyekre nagyfokú szakosodás és teljesítőképesség jellemző; szeretné elérni, hogy a kettős – katonai és civil – technológiával rendelkező KKV-k hasznot tudjanak húzni a piacnyitásból;
19. felszólítja a tagállamokat, hogy tevékenyen működjenek együtt a Bizottsággal az új irányelv kidolgozásában, illetve adjanak utasítást az Európai Védelmi Ügynökségnek, hogy első lépésként dolgozzon ki egy magatartási kódexet a 296. cikk értelmében vett hadi felszerelések beszerzésére; úgy véli, hogy ezt a magatartási kódexet a 296. cikk hatálya alá tartozó szerződésekre annak érdekében kell alkalmazni, hogy az ágazatban több verseny és nagyobb átláthatóság legyen biztosított; úgy ítéli meg, hogy a nemzeti parlamenteknek részt kell venniük a folyamatban a vonatkozó nemzeti jogszabályokkal összhangban; véleménye szerint az Európai Parlamenttel konzultációt kell folytatni;
20. úgy ítéli meg, hogy a magatartási kódex feladata:
- konzultációs mechanizmus biztosítása a tagállamok részére a K+F és a beszerzés terén,
 - a 296. cikk hatálya alá tartozó eltérések alkalmazására vonatkozó előfeltételek meghatározása és a megfelelő átláthatóság biztosítása a mentesség és az információk közzétételének elmaradásához vezető indokokat illetően,
 - a határokon átnyúló versenyre és a védelmi felszerelések szállítására vonatkozó politikákról való tájékoztatás,
 - a tisztességes versenyre és az állami támogatásra vonatkozó szabályokról való tájékoztatás a verseny torzulásának elkerülése érdekében,
 - az ajánlattevők jogosultsága és kiválasztása tekintetében irányadó kritériumok meghatározása,
 - a honvédelmi felszerelések európai piacának alapját lefektető feltételek meghatározása, amelyeket a piac fejlődésében elért előrehaladás függvényében középtávon a tagállamok központi biztonságát érintő fegyverekre, lövedékekre és háborús eszközökre kiterjedő irányelvvé lehet fejleszteni,
 - általános irányvonalak meghatározása a kompenzációk gyakorlatának kezelésére;
21. sürgeti a Bizottságot, hogy ezzel párhuzamosan szorosan működjön együtt az Európai Védelmi Ügynökséggel egy átfogó cselekvési terv, valamint – a kapcsolódó területek, így az ellátás, a szállítás és az export biztonsága vonatkozásában – olyan kísérő intézkedések kidolgozásában, amelyek szükségesek az EU-n belüli tisztességes verseny egyenlő feltételeinek megteremtéséhez, és a piacról szóló megbízható statisztikai információk szolgáltatásához;
22. úgy ítéli meg, hogy a közös kül- és biztonságpolitika és a belső piac terén elért eredmények megerősítették a bizalmat ahhoz, hogy ezen a fontos területen végre új lépésekre kerülhessen sor;
23. rámutat a szerződések versenyszerű odaítélésének akadályaira, amelyek nem magából a közbeszerzés jellegéből következnek, úgymint
- korlátozások az EU-n belül a fegyverzeti termékekkel történő határokon átnyúló kereskedelem terén,
 - politikai nyomásgyakorlás az odaítélési döntéseknél,
 - a fegyverzeti vállalatokra gyakorolt erős állami befolyás,

2005. november 17., csütörtök

- a támogatások ellenőrzésének hiányosságai,
- a hiányos kutatási együttműködés (az EU-kutatáspolitikában is),
- a globális szintű piaci szabályok hiánya,

és felszólítja a Bizottságot, hogy e kezdeményezéssel párhuzamosan hozza meg a megfelelő intézkedéseket e problémák leküzdésére;

24. hangsúlyozza az elővigyázatosság elve betartásának szükségességét a harmadik országokkal folytatott kereskedelmi kapcsolatokban, tekintettel a fegyverek lehetséges célállomására, valamint a vásárló országok gazdasági és társadalmi körülményeire és az emberi jogok tiszteletben tartásának ottani helyzetére;

25. elismeri, hogy az EU-ban a honvédelmi közbeszerzés problémái részben ahhoz köthetők, hogy az Egyesült Államok irányában nem áll fenn valódi „kétirányú forgalom”; ezért felteszi a kérdést, hogy a honvédelmi közbeszerzésért felelős ügynökségeknek több európai beszerzést kellene-e javasolni az európai védelmi ipar egyes ágazatainak stratégiai megerősítése érdekében; meggyőződése, hogy a honvédelmi beszerzésre vonatkozó új EU-jogszabályokat nem szabad olyan eszközként használni, amely lehetővé teszi amerikai társasági érdekek egyoldalú beszívargását az európai honvédelmi beszerzési piacokra;

26. ugyanakkor elengedhetetlennek tartja, hogy valamennyi tagállam betartsa az Európai Unió közös katonai listáját (az Európai Unió fegyverkivitelről szóló magatartási kódexe által szabályozott eszközök), amelyet a Tanács 2005. április 25-én fogadott el⁽¹⁾; felszólítja a Bizottságot e lista betartásának ellenőrzésére és értékelésére;

27. felhívja a Bizottságot, valamint az Európai Védelmi Ügynökséget, hogy terjesszenek elő hosszú távú javaslatokat, amelyek jelzik, hogy az egyes ágazatokban hogyan vezethetnek nagyobb választékhoz és hatékonyabb szakosodáshoz az EU és az Egyesült Államok vagy olyan országok, mint Ukrajna – és egyes ágazatokban Oroszország – közbeszerzési piaca közötti szorosabb kapcsolatok;

28. felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogy bizonyos esetekben a tagállamok nem minősítik-e a kettős felhasználású berendezéseket és technológiákat katonai célúnak, elkerülve ezáltal a közbeszerzésről szóló közösségi jogszabályok alkalmazását;

29. hangsúlyozza az Európai Védelmi Ügynökség és más jelenleg fegyverzeti áruk beszerzésével foglalkozó intézmények vezető szerepét;

30. osztja azt a nézetet, hogy a honvédelmi felszerelések piacára jellemző töredezettség megszüntetése révén az ipar versenyképessége nő a nagyobb termékszériák, a kutatás magasabb fokú megtérülése és a világpiacon megvalósuló nagyobb versenyképesség révén; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy teljes mértékben alkalmazni kell a harmadik országokba irányuló fegyverkiviteli önkéntes korlátozásokat, amelyeket az 1998-as, fegyverkivitelről szóló magatartási kódex tartalmaz;

31. elengedhetetlennek tartja a piacnyitást előfeltételként ahhoz, hogy megerősödjön a gazdaságilag teherbíró uniós fegyveripar, kialakuljon a költségtakarékos beszerzés önálló és erős ipari alapja, biztosított legyen a szükséges védelmi kapacitás; ugyanakkor úgy ítéli meg, hogy a fegyverzeti ipar elkerülhetetlen koncentrációjának a Bizottság Versenyügyi Főigazgatóságának alaposabb ellenőrzése és felügyelete alá kell tartoznia a közösségi versenyjog alkalmazása tekintetében, hogy a tömegtermelés előnyeit ne veszélyeztessék az ágazati monopóliumok és a vállalkozások ezzel összefüggő piaci hatalma;

32. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak.

⁽¹⁾ HL C 127., 2005.5.25., 1. o.